

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी
(वनहक्काची मान्यता) अधिनियम २००६ व नियम
२००८ व सुधारित नियम २०१२ अंतर्गत सामुहिक
वनहक्काची अंमलबजावणीसाठी व्यवस्थापकांना
मुदतवाढ देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्र : वहका-२०२०/ प्र.क्र.६७/का.१४,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- १० डिसेंबर, २०२०

- वाचा :-** १. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.राज्यपा-२०१६/प्र.क्र.१६/का-१६, दि.३ मार्च, २०१६.
२. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.राज्यपा-२०१५/प्र.क्र.८६/का-१६, दि.३ मार्च, २०१६.
३. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.आवि-२०१६/प्र.क्र.७१/का-८, दि.१० ऑक्टोबर, २०१६.
४. आदिवासी विकास विभाग, शासन शुध्दीपत्रक क्र.आवि-२०१६/प्र.क्र.७१/का-८, दि.२१ डिसेंबर, २०१६.
५. मा. राज्यपाल यांचे कार्यालयाचे पत्र क्रमांक : RB/DB/e-१३०१६/(१०)/(२०१६)PSMC-७th meeting /
Minutes /१७ Feb-२०१७/३०४, दि. १४ मार्च, २०१७ चे पत्र.
६. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.आवि-२०१७/प्र.क्र.३४/का-८, दि.०८ जून, २०१७.
७. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.आवि-२०१७/प्र.क्र.३४/का-८, दि.२७ ऑक्टोबर, २०१७.
८. आदिवासी विकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र.वहका- २०१८/प्र.क्र.४३/का-१४, दि. ११ मे, २०१८
९. आदिवासी विकास विभाग, शासन ज्ञापन क्र.पुनर्वि- २०१८/प्र.क्र.४५/कार्या-६, दि. ३१ मार्च, २०१८
१०. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र : वहका-२०१८/ प्र.क्र.६७/का.१४, दि. १३ जून, २०१८
११. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र : वहका-२०१८/ प्र.क्र.६७/का.१४, दि. १ नोव्हेंबर, २०१८
१२. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र : वहका-२०२०/ प्र.क्र.६७/का.१४, दि. १३ ऑगस्ट, २०२०

प्रस्तावना:

मा.राज्यपाल यांच्या कार्यालयात केंद्र शासनाच्या आदिवासी विकास मंत्रालयाने दिलेल्या सुचनेस अनुसरून, सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ३१.१.२०१२ च्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी कक्षाची स्थापना करण्यात आली. सदर आदिवासी कक्षामार्फत करावयाची कार्यवाही तसेच या कक्षामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या पथदर्शी प्रकल्पाबाबत मार्गदर्शक तत्वे आदिवासी विकास विभागाच्या दि.५.३.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आली असून मा. सचिव (आ.वि.) यांच्या अध्यक्षतेखाली पथदर्शी प्रकल्प मंजूरी व सनियंत्रण समिती गठीत केली आहे. सदर पथदर्शी प्रकल्प मंजूरी व सनियंत्रण समितीची ७ वी बैठक दि. १७ फेब्रुवारी, २०१७ रोजी आयोजित करण्यात आली.

सदर बैठकीमध्ये सामुहिक वनहक्काच्या अंमलबजावणीसाठी १६ जिल्ह्यातील ९ जिल्हा व्यवस्थापक व ६१ तालुक्यांसाठी ५५ तालुका व्यवस्थापक तसेच आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक आणि अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग नाशिक, ठाणे अमरावती व नागपूर येथील प्रत्येकी १ व्यवस्थापक या प्रमाणे ५ असे एकूण ६९ व्यवस्थापकांच्या नेमणूकांना वेळोवेळी मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे. संदर्भ क्र. १२ अन्वये दि.०१ फेब्रुवारी, २०२० ते दि.३० एप्रिल, २०२० या कालावधीसाठी कार्योत्तर मंजूरी देण्यात आली असून दि.०१ मे, २०२० ते दि.३१ ऑक्टोबर, २०२० पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे. सदरील मुदतवाढ दि.३१ ऑक्टोबर, २०२० रोजी संपुष्टात आली आहे.

आता, संदर्भ क्र.२ येथील दिनांक ३ मार्च, २०१६ च्या शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेली कर्तव्ये व जबाबदाऱ्यांव्यतिरिक्त सामुहिक वनहक्क दावे दाखल करणे, प्रलंबित सामुहिक वनहक्क दाव्यांचा निपटारा करणे, सामुहिक वनहक्क मिळालेल्या गावांचा सामुहिक व्यवस्थापन विकास आराखडे तयार करण्याची प्रक्रिया करणे, मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दि. २८ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार जिल्ह्यांतील अमान्य दाव्यांचे पुनर्विलोकन करणे, ऑनलाईन पोर्टलवर सामुहिक व वैयक्तिक दाव्यांची डेटा एन्ट्री करणे, मंजूर वनपट्टेधारकांना शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ देणेबाबतचे कामकाज हाताळणे, आदिवासी विकास विभागाच्या कायापालट व कौशल्य विकास अंतर्गत विविध योजना राबविणे या कामांसाठी राज्यातील १६ जिल्ह्यांतील एकूण ६९ जिल्हा व्यवस्थापक, तालुका व्यवस्थापक व आयुक्त तसेच अपर आयुक्त स्तरावरील व्यवस्थापक यांच्या सेवेची आवश्यकता आहे. त्यामुळे आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांनी प्रस्तावित केल्यानुसार व्यवस्थापक पदांना वेळोवेळी आवश्यकतेनुसार वनहक्क कायदा अंमलबजावणीचा आढावा घेऊन मुदतवाढ देणेबाबतचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

पथदर्शी प्रकल्प मंजूरी व सनियंत्रण समितीच्या दि. १७ फेब्रुवारी, २०१७ रोजी पार पडलेल्या ७ व्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयाप्रमाणे १६ जिल्ह्यांतील ९ जिल्हा व्यवस्थापक व ६१ तालुक्यांसाठी ५५ तालुका व्यवस्थापक तसेच आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक आणि अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग नाशिक, ठाणे अमरावती व नागपूर येथील प्रत्येकी १ व्यवस्थापक या प्रमाणे ५ असे एकूण ६९ व्यवस्थापकांच्या नेमणुकांची मुदतवाढ दि.३१ ऑक्टोबर, २०२० अखेर संपुष्टात आली आहे. त्यामुळे प्रस्तावित केल्यानुसार अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्काची मान्यता) अधिनियम २००६ व नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ च्या अंतर्गत सामुहिक वनहक्काच्या अंमलबजावणीसाठी १६ जिल्ह्यांतील ९ जिल्हा व्यवस्थापक व ६१ तालुक्यांसाठी ५५ तालुका व्यवस्थापकांच्या नेमणूका व आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक, ठाणे, अमरावती व नागपूर येथे प्रत्येकी १ या प्रमाणे ५ व्यवस्थापक अशा एकूण ६९ व्यवस्थापकांना मुदतवाढ देण्यात येत आहे. तसेच यापुढे मुदतवाढ देण्यासंदर्भातील अधिकार जिल्हाधिकारी यांना प्रदान करण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२०१२१०१५५३१६५५२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(ल. गो. ढोके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई-३५.
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई -३२.

३. महालेखापाल लेखापरिक्षा (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१ मुंबई .
४. महालेखापाल लेखापरिक्षा (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
५. प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग, (वने) मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. प्रधान मुख्य वन संरक्षक, (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
९. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
१०. जिल्हाधिकारी, नंदुरबार, धुळे, जळगांव, अहमदनगर, पुणे, अमरावती, नांदेड, गोंदिया,
११. नागपूर, पालघर, नाशिक, यवतमाळ, गडचिरोली व चंद्रपूर.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, ठाणे, पालघर, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगांव, अहमदनगर, पुणे, अमरावती, नांदेड, गोंदिया, नागपूर, यवतमाळ, गडचिरोली व चंद्रपूर.
१३. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे, नाशिक, अमरावती, नागपूर.
१४. तहसिलदार, ठाणे, पालघर, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगांव, अहमदनगर, पुणे, अमरावती, नांदेड, गोंदिया, नागपूर, यवतमाळ, गडचिरोली व चंद्रपूर.
१५. सहाय्यक आयुक्त (लेखा), आदिवासी विकास विभाग, नाशिक, ठाणे, अमरावती, नागपूर.
१६. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
१७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे, पालघर, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगांव, अहमदनगर, पुणे, अमरावती, नांदेड, गोंदिया, नागपूर, यवतमाळ, गडचिरोली व चंद्रपूर.
१८. सर्व उप सचिव/अवर सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१९. अवर सचिव (का-६) कक्ष अधिकारी (का.८), आदिवासी विकास, मंत्रालय, मुंबई
२०. निवड नस्ती (कार्यासन-१४).